

Seletuskiri „Siseministri 3. juuli 2015. a käskkirja nr 1-3/145 „Toetuse andmise tingimused noortele arenguvõimaluste pakkumiseks programmi SPIN abil“ muutmise“ juurde

1. Sissejuhatus

Eelnõuga muudetakse siseministri 3. juuli 2015. a käskkirja nr 1-3/145 „Toetuse andmise tingimused noortele arenguvõimaluste pakkumiseks programmi SPIN abil“ (edaspidi *TAT*). Muudatused tulenevad vajadusest täiendada ühtekuuluvuspoliitika fondide tulemusreservi kasutusele võtmiseks *TAT*i, täpsustada rakenduslikke küsimusi ning võimaldada paindlikumalt ja ressursitõhusamalt muuta *TAT*i lisades 1-4 olevaid vorme.

Käskkirja kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 7 lõike 2 punkti 1 ja § 16 lõike 1 alusel ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse korraldusega, millega kinnitatakse perioodi 2014-2020 struktuuritoetuste meetmete nimekiri.

Käskkirja eelnõu koostasid Siseministeeriumi välisvahendite osakonna nõunik Margit Tilk (e-post margit.tilk@siseministeerium.ee, telefon 612 5242) ning korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakonna peaspetsialist Anneli Liblik (e-post anneli.liblik@siseministeerium.ee, telefon 612 5038). Eelnõu juriidilist kvaliteeti kontrollis Siseministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Liisa Olesk (liisa.olesk@siseministeerium.ee tel 612 5073).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Muudatusi tehakse *TAT*-i alljärgnevatel punktides.

Punktis 1.1.1. muudetakse meetme tegevuse 2.7.3 nimetust vastavaks meetmete nimekirjas toodud nimetusega.

Punktis 1.2.4.1. täpsustatakse ja ajakohastatakse toetatava tegevuse tulemuse sõnastust, et tuleks paremini välja, et tegevuse elluviimise käigus on väljatöötatud praktika, kuidas spordi- ja huvitegevus toetaks teadlikult ja mitmekülgset noorte arengut.

Punktis 1.3.3. nimetatakse alates 1. aprillist 2020. a rakendusüksuseks Riigi Tugiteenuste Keskus kooskõlas Vabariigi Valitsuse korraldusega, millega kinnitatakse perioodi 2014-2020 struktuuritoetuste meetmete nimekiri, sest SA Innove struktuurivahendite rakendusüksuse funktsioonid viiakse Riigi Tugiteenuste Keskusesse.

Lisatakse **punkt 1.4.1.8.**, kus sätestatakse, et tegevus on seotud „Siseturvalisuse arengukava 2020–2030“ tegevussuuna „Ennetav ja turvaline elukeskkond“ tegevussuunaga 1.1. „Terviklikum ja igapäevane panus põhinev ennetustöö turvalisuse tagamiseks“ (tööversioon).

Täpsustatakse **punkti 2.1.4** kohta seletuskirjas toodut, kus sätestatakse tegevuse sihtrühm. *SPIN*-i sihtrühmas on riskis olevad noored (nii poisid kui ka tüdrukud) vanuses 10-18 aastat. Programmi viiakse ellu ja laienetakse esmajärjekorras kõrgema kuritegevusega piirkondades, tuginedes Justiitsministeeriumi statistikale registreeritud kuritegude arvu kohta 100 000

inimese kohta. Aastaks 2023 on eesmärgiks tegutseda SPIN-iga vähemalt kaheksas kõrgema kuritegevusega maakonnas ning valmistada ette järgmiseks perioodiks üle Eestilist laienemist.

Punkti 2.1.3.1.4. muudetakse. Lisandub toetatav tegevus, mille raames analüüsitakse ja kohaldatakse SPIN-i kirjeldust ja senist praktikat, et noortega tegelevatele huviala- ja vabaajategevuse spetsialistidele oleks võimalik viia läbi väljaõpe SPIN-i metoodika kasutamiseks. Tegevuse eesmärk on jõuda läbi uute huviala- ja vabaajategevuse spetsialistide SPIN metoodika väljaõppe võimalikult paljude noorteni. Senine praktika on näidanud, et SPIN metoodika on mõjus, vähendab prosotsiaalset käitumist ja avaldab noore arengule soodsat mõju. Seega eeldatakse et SPIN metoodika kasutamine ka teistes juhendatud huviala- ja vabaajategevustes võib parandada sotsiaalseid- ja eluoskusi.

Lisatakse **punkt 2.1.3.1.5.**, kus sätestatakse, et tegevusi viiakse ellu vahemikus 01.12.2014-31.12.2023. Muudatus on vajalik, et ühtekuuluvuspoliitika fondide tulemusreservi kasutusele võtu kaudu jõuda võimalikult paljude noorteni kõrgema noorte kuritegevusega piirkondades üle Eesti.

Punktis 2.1.3.2.1. täpsustatakse, et perioodil 2015-2020 toimuv mõjude hindamise eesmärk on teaduslikku metoodikat kasutades selgitada välja, millist mõju SPIN-i sessioonides osalemine noortele avaldab.

Punkti 2.1.3.2.2. muudetakse. Sätestatakse, et perioodil 2020-2023 viiakse läbi täiendav mõjude hindamine, millega tuvastatakse SPIN-i tugevalt tõendatud mõju olemasolu. Selleks analüüsitakse perioodil 2015-2020 läbiviidud mõjude hindamist.

Lisatakse **punkti 2.1.3.2.3.**, milles sätestatakse, et tegevusi viiakse ellu vahemikus 01.12.2014-31.10.2023. Muudatus on vajalik, et arendada SPIN-i mõjude hindamismudelit ning viia läbi SPIN-i mõjude hindamine.

Punktis 3. lisatakse uus veerg „sihttase 2023.a“. Paremaks arusaadavuseks tuuakse eraldi välja tulemusnäitajad „programmi teenust saanute arv“ ning „programmi läbinud laste arv“.

Tulemusnäitaja „programmi teenust saanute arv“ selgituses täpsustatakse, et tegemist on meetme tegevuse 2.7.3 väljundnäitajaga. See näitaja panustab rakenduskava väljundnäitaja „Noorsootöö teenustes osalejate koguarv“ saavutamisse koos Haridus- ja teadusministeeriumi meetme tegevusega 2.7.1, antud TATi panus rakenduskava väljundnäitaja sihttasemesse on 1000 teenust saanut.

Tulemusnäitaja „Programmi läbinud laste arv“ selgituses täpsustatakse, et tegemist on meetme tegevuse 2.7.3 väljundnäitajaga. Seatakse väljundnäitaja „Elluviidud hooaegade arv“ 2023. a. sihttase (9), sest selleks ajaks on toimunud tegevused üheksal hooajal. Seatakse väljundnäitaja „Programmi mõjude hindamise arv“ 2023. a. sihttase (3), sest lisaks kahele hindamisele viiakse viiakse läbi kolmas SPIN-i mõju hindamine. Tulemusnäitaja „Osakaal noortemeetmest kasusaajatest, kes on sihtrühmale suunatud tegevused läbinud“ selgituses täpsustatakse, et see näitaja panustab rakenduskava tulemusnäitaja „Osakaal noortemeetmest kasusaajatest, kes on sihtgrupile suunatud tegevused läbinud“ panustamisse osaliselt.

Punktis 5. pikendatakse tegevuse abikõlblikkuse perioodi kuni 31. detsembrini 2023. a, kuna Vabariigi Valitsus otsustas antud meetme tegevusele eraldada ühtekuuluvuspoliitika fondide tulemusreservi (kokku 1 924 900 eurot), mille toel jätkatakse SPIN-i elluviimisega, tehakse

ettevalmistusi üleriigiliseks laienemiseks, pakutakse väljaõpet SPIN metoodika kasutamiseks teistele huviala- ja vabaajategevuste spetsialistidele, et SPIN-i tõendatud positiivne mõju jõuaks võimalikult paljude laste ja noorteni ning viiakse läbi täiendav mõjude hindamine.

Punktis 6. asendatakse eelarve tabel uue tabeliga, kus on näha ka partneri toetuse ja omafinantseeringu jaotus vastavalt STS § 16 lõike 1 punktile 3 ning lisatud on antud meetme tegevusele eraldatud ühtekuuluvuspoliitika fondide tulemusreservi vahendid (kokku 1 924 900 eurot).

Punktides 7.1.3.1.1. ja 7.1.3.2.1. ühtlustatakse otseste personalikulude ja kaudsete kulude sõnastus Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. aasta määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ kehtiva redaktsiooni sõnastusega.

Punkti 7.1.3.1.2. täiendatakse ning punkti lisatakse ametisse nimetamise akti alusel töötavad isikud, et võimaldada hüvitada otseselt projekti heaks töötavate ametnike tööjõukulusid.

Punkti 7.1.3.6. täpsustatakse, et laiendada erisoodustusena käsitletavaid kulusid sh elluviijale Siseministeeriumi korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakonna töötajatele.

Punkti 7.1.3.9. täiendatakse, et abikõlblikud on ka laagrite ettevalmistamise ja läbiviimise kulud.

Lisatakse **punkt 7.1.3.13.**, millega sätestatakse, et abikõlblikud on SPIN-i laienemise ja noorte värbamisega seotud kulud (sh personali- ja transpordikulu ning mh piirkondlike koordinaatorite/värbamisjuhtide töötasu ja muud seonduvad kulud), sest eesmärgiks on alustada laienemist üle Eesti.

Punkti 8.1. lisatakse viide ühendmääruse § 15 lõigetele 1 ja 4.

Punktis 8.2. täpsustatakse, et elluviija peab maksetaotlusi rakendusüksusele esitama e-toetuse keskkonna vahendusel, mitte struktuuritoetuse registri kaudu ega rakendusüksuse kehtestatud vormil. Samuti täpsustatakse, et juhul, kui tehniline viga e-toetuse keskkonna töös takistab maksetaotluse esitamist, loetakse maksetaotluse esitamise uueks tähtajaks järgmine tööpäev pärast vea kõrvaldamist.

Punktides 8.3. ja 8.6. täpsustatakse väljamaksete prognoosi punkti numeratsiooni, mis muutus ühe punkti võrra suuremaks seoses punkti 9 alanumeratsiooni muutumisega.

Punktis 9.1.1. jäetakse välja viited TAT-i lisadele 1 ja 2 ning sätestatakse, et elluviija esitab RA-le kinnitamiseks RA kinnitatud vormi kohase järgmise eelarveaasta tegevuskava ja sellele vastava eelarve kulukohtade lõikes ning vabas vormis eelarve seletuskirja. Muudatus tuleneb elluviimise käigus kujunenud RA vajadusest täpsustada ja täiendada vorme paindlikumalt ja ressursitõhusamalt, kui STS-i §-st 13 tulenev TAT-i kooskõlastamise menetlus seda võimaldab, et RA-l ning RÜ-l oleks võimalik saada vajadustele vastavat informatsiooni toetatavate tegevuste elluviimise käigu ja finantsprogressi kohta. Punkti 9.1.1. täiendatakse alapunktiga 9.1.1.1., milles sätestatakse kehtiv praktika, et RA-le esitatud dokumendid kinnitab RA. Samuti täiendatakse punkti 9.1.1. alapunktiga 9.1.1.2., milles sätestatakse, millised iga-aastase eelarve muudatused ei eelda RA juhi käskkirja muutmist ning alapunktiga 9.1.1.3., mis sätestab 9.1.1.2. kohaselt muudetud tegevuskava, eelarve ja seletuskirja RAle teadmiseks edastamise tähtaja.

Lisatakse **punkt 9.1.2.**, milles sätestatakse, et elluviijal on kohustus esitada RA-le ja RÜ-le teadmiseks eelnevate aastate korrigeeritud eelarve ühe kalendrikuu jooksul alates aasta viimase maksetaotluse väljamaksmisele saatmisest RÜ poolt. Elluviija korrigeerib eelarve tegelike abikõlblike kulutuste summa põhjal ja esitab selle RA-le ja RÜ-le teadmiseks, et neil oleks ülevaade eelarve lõppseisust ja sellest tulenevast eelarve võimalikust ülejäägist, mida saab kasutada järgnevatel aastatel.

Alates senisest punktist 9.1.2. suurenevad selles peatükis ülejäänud punktide numbrid ühe võrra kuni punktini 9.1.8.

Punktis 9.1.8. kustutatakse viide kohustusele järgida riigihangete seadust, sest see on sätestatud STSis § 26.

Punkt 9.1.9. tunnistatakse kehtetuks, sest kulu abikõlblikkust tõendavate dokumentide ning muude tõendite säilitamiskohustus tuleb STSist § 35.

Punktides 11.2. ja 11.3. sätestatakse, et seirearuandeid esitatakse e-toetuse keskkonna kaudu ning täpsustatakse, et juhul, kui tehniline viga e-toetuse keskkonna töös takistab seirearuande tähtaegset esitamist, loetakse uueks vahearuande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev pärast vea kõrvaldamist. Samuti täpsustatakse, et seirearuandes kajastatav ehk elluviijalt küsitav teave tuleneb e-toetuse keskkonna seirearuande vormilt ja põhineb RA välja töötatud seirearuande vormil.

Punktis 11.3. lühendatakse lõpparuande esitamise tähtaega neljakümne viielt kalendripäevalt kolmekümnele kalendripäevale tulenevalt korraldusasutuse juhi 5. novembri 2017. a kirjaga nr 9.2- 2/1788-1 saadetud suunisest RA-dele tagada seirearuannete esitamine nii, et rakendusüksused jõuaksid andmed struktuuritoetuse registris esitada veebruari lõpuks. Kuna toetatavate tegevuste abikõlblikkus lõppeb 31.12.2023, siis 45-päevase esitamise tähtaja korral ei jõuaks rakendusüksus lõpparuannet seatud tähtajaks ära menetleda.

Punktis 11.4. lühendatakse rakendusüksuse aega seirearuande vormikohasuse ja nõuetekohasuse kontrollimiseks kahekümnele tööpäevale viieteistkümnele ning **punktides 11.6. ja 11.8.** sätestatakse, et rakendusüksus annab elluviijale kuni kümme tööpäeva, mitte vähemalt kümme tööpäeva, aruandes (seire- ja lõpparuanne) leitud puuduste kõrvaldamiseks. Muudatused tulenevad korraldusasutuse juhi 5. novembri 2017. a kirjaga nr 9.2-2/1788-1 saadetud suunisest RA-dele tagada seirearuannete esitamine nii, et rakendusüksused jõuaksid andmed struktuuritoetuse registris esitada veebruari lõpuks.

Punkti 12.4. muudatusega sätestatakse kehtiv praktika, et RA algatab TAT-i ametliku muutmise pärast seda, kui RÜ, KA ja Rahandusministeerium (RM) on saanud esitada oma esialgse arvamuse ja/või ettepanekud taotletavatele muudatustele. TAT-i muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt TAT-i punktile 12.8.

Punkti 12.6. muudatusega sätestatakse kehtiv praktika, et RA edastab TAT-i muutmise taotluse alusel koostatud TAT-i muutmise eelnõu RÜ-le, KA-le ja RM-le arvamuse ja täiendusettepanekute saamiseks.

Punkti 12.7. muudatusega sätestatakse, et RA otsustab TAT-i ametliku muutmise algatamise peale seda, kui KA ja RM on saanud esitada oma esialgse arvamuse ja/või ettepanekud

taotletavatele muudatustele. TAT-i muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt TAT-i punktile 12.8.

Punkti 12.9. muudatusega sätestatakse, et TAT-i muutmiseks ei loeta punktis 9.1.1. nimetatud järgmise eelarveaasta tegevuskava, eelarve ja eelarve seletuskirja kinnitamist ja muutmist. Seda juhul, kui tegevuskavas kavandatud tegevused ja nende eelarve on kooskõlas TAT-is sätestatuga. Seoses punkti 12.9. muutmisega tunnistatakse kehtetuks punkt 12.10.

Muudetakse **punkti 14.** nimetust, uus nimetus „Vaidluste lahendamine“. **Punkti 14.1.** täiendatakse, et RÜ toimingute või otsuste peale tuleb kuni 31. märts 2020 esitada vaie RÜle. Alates 1. aprillist 2020. a lahendatakse vaidlused Vabariigi Valitsuse seaduse § 101 kohaselt, sest uus RÜ Riigi Tugiteenuste Keskus ning elluvijja Siseministeerium on riigiasutused, kelle õiguslikke vaidlusi kohtus ei lahendata.

Asendatakse **punkt 15.** uue sisuga „Riigiabi“. Lisatakse **punkt 15.1.**, millega sätestatakse, et käesoleva TAT raames antav toetus ei ole riigiabi. SPIN on üldist majandushuvi pakkuv sotsiaalvaldkonna teenus, mille puhul leitakse avaliku teenindamise kohustuste täitja (partner) avaliku konkursi teel. Toetuse suurus on objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud ning see ei ole suurem, kui avaliku teenindamise kohustuse täitmiseks vajalik. Avalik konkurss korraldatakse läbipaistvalt, kontrollitavalt, proportsionaalselt ja mittediskrimineerival moel ning välditakse konkurentsi kahjustavat huvide konflikti. Avaliku konkursi tulemusel valitakse välja majanduslikult kõige soodsam (või odavam) pakkumine ning partner ei saa toetusega majanduslikku eelist.

Muutub punkti „Rakendussätted“ numeratsioon (uus **punkt 16.**) „Riigiabi“ punkti lisandumise tõttu.

Lisade loetelus tunnustatakse kehtetuks lisad 1–4, kuna need sätestatakse Siseministeeriumi välisvahendite osakonna juhataja otsusega. Muudatus on vajalik selleks, et nendes lisades olevaid vorme saaks rakendamise käigus kerkivatest vajadustest lähtuvalt ajakohastada aja- ja ressursitõhusamalt, kui TAT-i lisaks olemine võimaldab.

3. Eelnõu terminoloogia

Käskkirjaga uusi termineid kasutusele ei võeta.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab järgmistele Euroopa Liidu määrustele:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnustatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1083/2006;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1304/2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnustatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1081/2006.

5. Käskkirja mõjud

Eelnõuga tehtavad muudatused tuginevad toetatavate tegevuste elluviimise käigus kujunenud vajadustele ning võimaldavad kasutusele võtta ühtekuuluvuspoliitika tulemusreservi vahendid, et viia SPIN-i ellu 2023. a lõpuni.

Praegu kehtiva TAT-i lisades 1–4 olevate vormide kehtestamine RA juhi eraldiseisva käskkirjaga vähendab halduskoormust, kuna vormide muutmiseks ei tule edaspidi algatada õigusakti muutmise kooskõlastamist eelnõude infosüsteemis.

6. Käskkirja rakendamiseks vajalikud kulutused ja eeldatavad tulud

TAT-is sätestatud tegevusi rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi ja Eesti riigi vahenditest TAT-i abikõlblike kulude eelarve ulatuses, seega eelnõu rakendamisega ei kaasne täiendavaid kulusid.

7. Käskkirja jõustumine

Käskkiri jõustub selle allkirjastamisel.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 13 lõike 3 alusel õigusaktide kooskõlastamise infosüsteemis korraldusasutusega (Riigi Tugiteenuste Keskus koos Rahandusministeeriumiga), valdkondlikku komisjoni kuuluva rakendusasutusega (Haridus- ja Teadusministeerium) ning teiste rakendusasutustega, kes vastutavad sama prioriteetse suuna meetme, meetme tegevuse või meetme tegevuste kogumi rakendamise eest (Kultuuriministeerium ja Sotsiaalministeerium), ning rakendusasutustega, kes vastutavad läbivate teemade elluviimise eest ja kelle vastutusala läbiva teema eesmäärke toetatavad tegevused mõjutavad (Sotsiaalministeerium, Riigikantslei ja Rahandusministeerium). Eelnõu saadetakse kooskõlastamiseks rakendusüksusele SA Innove ning teadmiseks TAT-i partnerile MTÜ SPIN.